УДК 657.2

Дмитренко Алла Василівна,
доктор економічних наук, доцент
Лісна Анна Ігорівна, Решотка Ірина Валеріївна
магістрантки
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(Україна)

СПРОЩЕНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПЕРЕВАГИ, НЕДОЛІКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Зі зміною реалій сьогодення питання податкового навантаження на підприємства, а також забезпечення достатнього рівня податкових надходжень до бюджетів різних рівнів та фондів соціального страхування набуває все більшої актуалізації. Стан економіки країни залежить від ефективності діяльності малого підприємництва. Податки, які сплачує малий бізнес, становлять значну частку в доходах державного та місцевих бюджетах. Завдяки цьому розширюється спектр товарів та послуг, які пропонуються споживачам, а також підтримується високий рівень конкуренції .

Завдяки податковому стимулюванню малого підприємництва здійснюється його стабільний розвиток. Це відбувається шляхом застосування спрощеної системи оподаткування, звітності та обліку.

Існує ряд причин, згідно яких відбувається надмірне податкове навантаження на підприємців. До них можна віднести:

- нестабільність умов господарювання у перехідний період;
- прагнення до поповнення бюджету;
- недотримання принципу економічної обґрунтованості податкових реформ.

Із посиленням конкурентної боротьби та складних умов для підприємництва в Україні зростає інтерес до застосування методів податкового планування, яке багато підприємницьких структур розглядають як додатковий засіб підвищення конкурентоспроможності.

Спрощена система оподаткування проявляється у сплаті єдиного податку. Єдиний податок – це місцевий податок, який сплачують фізичні особи – підприємці та юридичні особи, які перебувають на спрощеній системі оподаткування.

Даний податок передбачає також спрощений облік доходів і витрат, а також заміщає собою сплату і розрахунок певної кількості обов'язкових податків і зборів, які сплачуються в Україні (п. 297.1 ПКУ). До даного пункту можна віднести: податок на прибуток підприємств; податок на доходи фізичних осіб у частині доходів (об'єкта оподаткування), отриманих у результаті господарської діяльності платника єдиного податку першої-третьої груп; податок на майно в частині земельного податку [1].

На сьогоднішній день є досить вичерпний перелік умов застосування певної системи оподаткування відповідно до особливостей функціонування конкретного підприємства. Проте обрання підприємством загальної, або спрощеної системи оподаткування має певні переваги, недоліки та наслідки, як з боку підприємства, так і з боку функціонування економіки держави в цілому.

Однак, на даний час спрощена система оподаткування є все ж таки вдалим рішенням держави для стимулювання та існування середнього прошарку підприємства та наповнення державного бюджету податковими зобов'язаннями. Адже не всі малі підприємства можуть конкурувати з великими підприємства на загальних умовах, і

будуть просто знищені податковими тягарями.

До головних переваг спрощеної системи оподаткування можна віднести:

- значне скорочення переліку податків, окрім єдиного податку, військового збору та єдиного соціального внеску мінімального розміру;
- значне спрощення ведення обліку та звітності;
- право не використовувати РРО при відповідних обсягах доходу та виді діяльності;
- право вибору бути чи ні платником ПДВ;
- сплата в першій та другій групі фіксованого розміру податку, незалежно від фактичного рівня рентабельності та обсягів доходу, якщо діяльність є високорентабельною.

Однак, спрощеній системі оподаткування притаманні й наступні недоліки:

- необхідність сплати фіксованої суми податку незалежно від результатів діяльності в першій та другій групі, особливо для низькорентабельних підприємців;
- постійний контроль розміру доходу задля недопущення перевищення встановлених обсягів для обраної групи спрощеної системи, а також дозволеного відповідно до необхідності використання РРО;
- значні обмеження для розширення обсягів діяльності;
- обмеження стосовно обрання виду діяльності;
- обмеження при використанні найманих працівників;
- обмеження при роботі з юридичними особами та підприємствами на загальній системі оподаткування;
- забезпечення соціального захисту для самого підприємця та його найманих працівників лише в мінімальному розмірі.

Таким чином, для ефективного розвитку малого бізнесу в Україні необхідно, щоб держава стимулювала розвиток цього сектору за допомогою більш м'якого, регулювання його діяльності запровадження відповідних фінансових стимулів та гнучких механізмів регулювання ринку праці.

Серед заходів державного стимулювання мають бути:

- запровадження пільгових ставок податку на прибуток підприємств для малих та мікропідприємств;
- зменшення ставки податку на прибуток з точки зору реінвестованого прибутку; внесення змін до визначення платників єдиного податку третьої групи (з урахуванням критеріїв малих та мікропідприємств) скасування ВЗ;
- запровадження неоподатковуваного мінімуму доходів громадян для оподаткування податком на доходи фізичних осіб (у розмірі прожиткового мінімуму) та зменшеної ставки цього податку (з точки зору доходу, не перевищує мінімальну заробітну плату);
- запровадження диференційованих ставок ПДВ залежно від виду товарів та послуг.

Література

1. Податковий кодекс України: Верховна Рада України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19 (дата звернення: 08.11.2022).

2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р № 996-XIV. Дата оновлення: 14.11.2020 р. URL: https://zakon. rada.gov.ua/laws/show/996-14 (дата звернення: 08.11.2022).

3. Онісіфорова В. Ю. Спрощена система оподаткування: сучасний стан, переваги, недоліки та перспективи. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва.* 2019. №23. С.158-166.